



МЕСЕЦА ЈУНА, У 4. ДАН!



СЛУЖБА СВ. СВЕШТЕНОМУЧ.
ЈОАНИКИЈУ (ЛИПОВЦУ),
МИТРОПОЛИТУ
ЦРНОГОРСКО-ПРИМОРСКОМ;
И СА њИМЕ ПОСТРАДАЛИМ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИЦИМА И
НОВОМУЧЕНИЦИМА.







МЕСЕЦА ЈУНА, У 4. ДАН.

**СПОМЕН СВ. СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА ЈОАНИКИЈА (ЛИПОВЦА),
МИТРОПОЛИТА ЦРНОГОРСКО-ПРИМОРСКОГ; И СА ЊИМЕ ПОСТРАДАЛИХ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА И НОВОМУЧЕНИКА.*1**

НА ВЕЧЕРЊУ.

На Госпoде завапих ... стихире, глас 1:

Мученик свештени, светитељ благопријатни и истински пастир, стуб вјере нерушиви, украс Цркве, светитељска доброта и извор благодатне мудрости, био си Јоаникије, заједно са свештеномученицима и новомученицима са тобом пострадалим; зато вас у пјесмама благочесно славимо, и божанствени празник ваш данас прослављамо.

Управљајући се еванђелским заповјестима као извршним кормилом, брод Цркве и народ свој си водио изнад валова прелести, и недодирнут лукавим савјетима врага, пострадао си храбро и побиједио противника, престабио си се Христу, чија си страдања подражавао.

Благим мирисом Христовим одисао си, стрпљиво подносећи страдања са свештенством својим и народом, мучениче, супротставио си се лажним учењима о срећи на земљи без Бога; зато те молимо, помени нас који ти са вјером притичемо, јер имаш смјелост пред Господом, да се спасу душе наше.

Бесплотним анђелима си се уподобио као небески човјек, непрестано служећи Тројици, богоблажени; многим мукама су изнурили твоје тијело, ипак си се молио за оне које је обманула

^{1*} преузето из образника за веру, културу и васпитање „Светигора“ (година XXIV, Крстовдан, октобар 2015, бр. 249), стр. 6-9. Од нас поправљене ситне граматичке и друге грешке. На редовном заседању Светог архијерејског сабора СПЦ 1999. године, митрополит Јоаникије проглашен је за свештеномученика, а његово име је унето у Диптих светих.

мрачна ноћ острашћености; сачувај и нас од биједа, Јоаникије мудри проповједниче.

Опјевајући твој и твојих свештеника мученички подвиг, бивамо озарени бљештавим зрацима благодати, и мирис моштију твојих, закопаних и скривених негдје на обронцима Букуље, допире благоухањем к нама, који те као светога прослављамо.

Гтрадајући са својим свештенством и паством, ниси се уплашио противника вјере – у дубинама ваших зјеница, при посљедњим урама, заплавиле су се воде Јадрана, Зете, Мораче и Лима, док сте клицали: „Опрости им, Боже, не знају шта чине!“

Слава ... глас 6:

Поборник православља и заступник хришћанске побожности био си свештенотучениче Јоаникије, са свештенством твојим; радовала се твоја паства смирењу и кротким ријечима и примјеру твојем, којима си је поучавао, цвијете миомирисни и стубе Цркве, моли се за нас Господу, да нам подари велику милост.

И сада ... Богородичан, [глас исти]:

Бога који се из тебе родио прихватисмо и у Њега повјеровасмо, Богородице Дјево, Њега моли за спасење душа наших.

Свјетлости тиха ...

Вечерњи прокимен.

На стиховне: стихире, глас 8:

Божествени страсотерпци, свештеници и монаси, ради будућности дјете и упућивања пастве Светом јеванђељу, све сте подредили Христу, и посвједочили да нема веће љубави од те, да неко душу своју положи за ближње своје.

Стих: Завапише праведници * и Господ их услиши.*2

Проговорише пастири народу и рекоше: „Над небом и Црквом се појавише црни облаци, непријатељ је у твојој кући, хоће да ти убије и душу и тијело, да обесмисли твоје светиње, обичаје и драгоцјене жртве принијете за спас твоје душе и образа, свети подвиг је пред нама, истрајмо и Бог ће нам помоћи“.

* Пс. 33,18а.

Стих: Многе су невоље праведних * и од свих ће их избавити Господ.*³

Ријенце сте побједе исплели свештеномученици, служитељи Божијег олтара, трудећи се да народ наш приведете Христу, са љубављу сте проповједали, тјешили, храбрили, и својим животима били углед стаду, молитвеници и похвало рода нашега. **Слава ... глас 8:**

Христољубиви људи се моле своме Створитељу и Промислитељу: „Додај нам вјере“, а ти си знао, свети митрополите, да је „без вјере немогуће угодити Богу“, зато је твоја побожна душа тврдом вјером, ријечју и дјелом помагала распетом народу, свештеномучениче Јоаникије, заступниче наш пред Господом.

И сада ... **Богородичан, [глас исти].**

Сада отпушташ раба твојега Господе ...*⁴

Тропар први, глас 8:

Украсу древне зетске земље, * изданче Столива и поносе Боке, * Црне Горе и Брда, цетињски Владико, * пред богоборцима ниси устукнуо Христа исповједајући, * и са својим свештеницима и народом анђелима си се присајединио, * Владики свих славословље приносећи, * и за нас се моли Јоаникије, * митрополите црногорско-приморски и свештеномучениче.

Тропар други, глас 4:

Живо је сјећање на вас, храбри мученици; * када хладног децембарског дана кренусте са Ђемовског поља, * у колонама војника и збјегова, * нисте знали страдалници да више нећете видјети модре обресе ваших гора * ни дубине плавог мора; * од Везировог моста до Похорја ходећи голготским путем, * сјединили сте се са Распетим, Христом Господом.

Слава ... и сада ... Богородичан, [глас исти].



³* Пс. 33,20.

⁴* Лк.2,29-32.

НА ЈУТРЕЊУ.

Бог је Господ и јави се нама,⁵ благословен који долази у име Господње.⁶ *[Са стиховима.]*

Тропари.

Слава ... **и** сада ... **Богородичан**, *[глас исти]*.

Сједален [први], глас 1:

Исповједањем вјере Христове посрамио си безбожнике, и постао жртва жива за искупљење гријехова свог народа; са Крста говорио си молитвено: „Опрости им, Боже, не знају шта чине“.

Слава ... **и** сада ... **Богородичан**, *[глас исти]*:

Божанствена скинија Ријечи вјечне била си, једина Пречиста Дјево, чистоту анђела превазишла си, и нас свегрешне очисти молитвама твојим, дарујући нам велику милост.

Сједален [други], глас 4:

Засијали сте као небеске звијезде, блистајући у тами безбожништва, свештеномученици и мученици, учећи нас да само добрим можемо побиједити зло; са свештеномучеником Јоаникијем постали сте пред Господом похвала рода нашега.

Слава ... **и** сада ... **Богородичан**, *[глас исти]*:

Испруживши, Пречиста Дјево, руке твоје, прекри оне који се у тебе надају, да нас не презре Христос, Син твој, кога зовемо, да нам свима подари милости своје.

Полијелеј. Величање:

Величамо вас, Црногорски свештеномученици и новомученици, и поштујемо свети спомен ваш, *[јер ви]* молите за нас Христа Бога нашег.

Псалам избрани: Чујте сви народи ...⁷

⁵* Пс. 117,27а.

⁶* Пс. 117,26а.

⁷* Пс. 48,2.

Сједален [по Полијелеју], глас [?]:

Кријепљен силом Свемогућег, и окриљен једрима Крста часног, препловио си буру живота и достигао у Божанско пристаниште, стекао си врлину и принео си се Владици, као добри пастир свога народа, моли се, свештеномучениче Јоаникије, заједно са свима оцима с тобом пострадалима, за опроштај гријехова оних који поштују свети спомен твој. **Слава ... и сада ... Богородичан, [глас исти]:**

Пао сам у многе напасти од противника видљивих и невидљивих, и захваћен буром многих сагрешења, притичем покрову твоме, и пристаништву твоје благодати, зато се непрестано моли, Пречиста, за оне који усрдно пјевају славу теби.

Степена, антифон [први], глас 4.

Прокимен, глас 4:

Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.*⁸

Стих: Шта ћу узвратити Господу * за све што ми је дао.*⁹

Еванђеље свештеномученицима.*¹⁰

По 50-том псаламу: стихира, глас 6:

Гасуд свештени Духа Светога био си, душу своју очистио си од страсти и положио је за народ свој, заједно са сабраћом својом презвитерима, непобједиви борац и мученик за вјеру истиниту постао јеси, претрпевши страдања, Јоаникије митрополите црногорски и приморски.

Канон свештеномученику [Јоаникију], глас 8.

Пјесма 1. Ирмос:

Хајдемо људи да пјевамо пјесму Христу Богу, који је раздјелио море и водио народ да га изведе из Египатског ропства, јер се прослави.

Просвјећен Христовом свјетлошћу, од малена си учен да се само добрим побјеђује зло, мучениче славни Јоаникије, молитвама твојим просвети душе наше.

⁸* Пс. 115,6.

⁹* Пс. 115,3.

¹⁰* Лк. 12,32-40 (зач. 67).

Свјетлост Спаситељеве проповједи у твоме чистом срцу засијала је као луча, обасјавајући свјетлошћу таворском твоју паству и твоје састрадалнике презвитере, митрополите Јоаникије.

Постом и молитвом указивао си на пут спасења, смирењем укуроћавао суровост непријатеља и многе спасао од сужањства, глади и смрти. **Богородичан:**

Бога који се из тебе оваплотио, Постојећег прије свега створеног и прије свих вијекова, сушту Богородицу величамо.

Пјесма 3. Ирмос:

Утврди нас Теби, Господе, који си на Крсту умртно гријех, и усели страх Твој у нас који Ти пјевамо.

Савршено саосјећање за све немоћне и биједне си показивао, принио се на жртву заједно са својим свештеницима и народом, уздржањем си се уподобио великим светитељима.

Живот твој свештени и божанствена проповјед твојих састрадалника, потврђују да си примио у срце тајанствено Боговиђење.

Управљао си благоразумно, преподобни, Црквом Спасовом, достојан архијереј и вјере непобједиве поборник постао си. **Богородичан:**

Умртвљеност нашег ума одстранила си, родивши истинску бесмртност и одјећу си нам исткала непролазну духовну, Дјево, рођењем твојим.

Сједален, глас [?]:

Божанственим Духом укријепљени, бијес мучитеља сте поднијели, оптужени да сте позивали на братоубилачки рат и сарађивали са непријатељима, одговорили сте: „Бог није у сили него у правди, Њега Великога за судију призивамо“.

Слава ... и сада ... Богородичан, [глас исти]:

Чиме се спасавамо и ко нам је такво прибјежиште, као ти, Богородице, закриљујући душе наше?

Пјесма 4. Ирмос:

Чусмо, Господе, за Твој славни подвиг и прослависмо, Човјекољупче, недостижну Твоју силу.

Као чиста жртва *принијео си*¹¹ се Спасу свих, свештенотучениче Јоаникије, молећи туђине управитеље да поштеде народ од биједа и насиља.

Гтадо Христово, преподобни, *управљао си*¹² ка свјетлости богоразумијевања, таму безбожништва одгонећи, у тешком времену схвативши да само права вјера изводи на пут правде и спасења.

Безаконот тиранину, свети, на оптужбе за издајство одговорио си: „Твоју мајку сам избавио из заробљеничког логора“, просвијетли нас, владико, молитвама твојим. **Богородичан:**

Просвијетли Пречиста помрачену моју душу свјетлошћу Твојом, Ти која си родила Ипостасну Свјетлост.

Пјесма 5. Ирмос:

Свјетлости податељу и Творче вијекова, Господе, у свјетлости Твојих заповијести настави нас, јер осим Тебе другога Бога не знамо.

Борце за свенародни образ и слободу охрабривао си, примајући од њих захвалност и повјерење, ради твоје очинске љубави, митрополите Јоаникије.

Постављао си свештенике, отварао школе, дјеци предавао божанску науку, надајући се да ће посијано сјеме вјере дати добре плодове.

Писао си посланице свештеницима бодрети их, на Голготу си пред њима ишао, примјером их учећи да само кроз искушења и муке, без страха од људи, а са страхом Божијим, задобија се вјечни живот. **Богородичан:**

Заступницу чисту и тврду наду, покров и прибјежиште, и мост ка Царству небеском задобили смо.

^{11*} у изворнику: принијели сте.

^{12*} у изворнику: управљали сте.

Пјесма 6. Ирмос:

Ваљајући се у бездану гријехова, призивам неизмјерну дубину милосрђа, од трулежи, Боже, избави ме.

Гебе си предао Богу, а народ свој и свештенике своје као истински пастир повео си у Велики збјег, као некад Мојсије преко Црвеног мора у пустињу, добри владико, свештенотучениче Јоаникије.

Од Везирова до Зидана моста, једна војска без гробова оста“ – изнурене, издане и напаћене, твоју браћу и сестре, гледао си како убијају на правди Божијој, због вјере у Христа.

Рратили су те безбожници с пута без повратка у Србију, ржелећи да те до краја понизе, али судови Господњи су другачији од људских: испио си чашу Христову у брдима Шумадије са другим мученицима, гдје те је Спас узвисио и прославио славом вјечном.

Бородичан:

Узевшега гријех цијелога свијета, Пречиста, Христа Богочовјека родила јеси, Пренепорочна, зато не престај молити се Њему за опроштај гријехова слугу својих.

Кондак, глас 4:

Благочесно поживјевши * и мученички пут прошавши, * Богомудро рекавши народу: * „Свети Острог је мјера наше душе“, * ти и твоји свештеници, исповједајући Христа, митрополите Јоаникије, * положисте животе ваше за паству, као вјерни пастири; * избавите нас од страха и биједа молитвама вашим.

Икос:

Гљубављу вјерно празнујемо спомен на храбре страдалнике, митрополита Јоаникија и седамдесет свештеника његових пострадалих од Ловћена, Боке и Дурмитора до Караванки, што осташе до краја вјерни правди Божијој и народу своме; зато их у пјесмама славимо, похвалу рода нашега.

Пјесма 7. Ирмос:

Образу златном коме су служили на пољу Деиру, три младића одбише клањати се, бачени усред огња, хлађени росом, пјеваху: „Благословен си, Боже отаца наших“.

Јавио си се у тешким временима рата, сиромаштва, болести, по моћи коју ти је давао Господ управљао си Црквом, спасавајући немоћне, тешећи тужне и храбрећи клонуле, свети владико.

Дијекovima које нам пружа спасоносно Христово учење, алијечио си ране на тијелу Цркве и заједно са својим сапастирима, враћао си народ на пут спасења, Јоаникије свети.

Истицао си врлину као сјајни украс, која привлачи на себе погледе племенитих, побожно ти се клањамо као светоме из нашег рода и сљедбенику благог Учитеља из Назарета. **Богородичан:**

Ти си постала Мати Богу неискусобрачна, предвјечној Мудрости и Саздатељу, Дјево Пречиста, зато ти благочесно узвикујући говоримо: благословена ти, која си Бога тијелом родила.

Пјесма 8. Ирмос:

Упећ огњену јеврејски младићи бјеху бачени, а Бог пламен у росу претвори, *пјевајте дјела Господња и преузносите их у све вијекове.*¹³

Подучавао си народ посту и молитви, богослужио, исповиједао, посјећивао парохије и наоружавао паству и сапастире своје истрајношћу, настављајући их на пут добра и Царства небеског.

Да није довољно започети добро дјело, него да га треба довршити и до краја понијети крст страдања, не плашећи се него са радошћу, својим примјером си показао, достојивши се велике части мучеништва за Христа, владико богоносни.

Шеговао си дух општежића, побожности и милосрђа, дубоко урезаних у народну душу, монасима си савјетовао послушност, самилост, посведневно богослужење и молитву са тиховањем. **Богородичан:**

Немој презрети, Заступнице, гласе слугу твојих, и од сваке биједи и љуте пријетње избави Дјево Света, јер материнска твоја молитва умилоствљује Бога.

^{13*} или: пјевајте дјела Господа и преузносите у све вијекове [?].

Пјесма 9. Ирмос:

Од Бога Бога Слово, неизречена Мудрост, сишла је да обнови Адама, који је љутим преступом пао у трулеж, а Онога који се неизречено оваплотио нас ради, вјерни саборно у пјесмама величамо.

Подстицао си свештенство своје да васпитава дјецу у побожности и здравој нарави, да живим примјером утиче на омладину, у духу вјечне младости Царства небеског.

Као патријарх Арсеније Чарнојевић говорио си: „А народ мој плови као лађа по валовима узбурканог мора, ношена од бријега до бријега“, тако си са седамдесет свештеника и народним збјегом, тог хладнога децембра, кренуо на пут страдања, предајући све у руке Божије.

Говорио си да Христовој мањини припадају они, који се за правду Божију и спасење народа супротставише злу безбожничтву, а своју вјерност Косовском завјету посвједочише мученичком крвљу.

Богородичан:

Као Богородицу Дјеву и Матер Слова, истинску Путевоодитељницу живота по Богу, вјечном Сунцу правде које нас обасјава, вјерни саборно те у пјесмама величамо.

Свјетилен први:

Брижни отац био си сиромашнима, болеснима и пуцвијељенима, свештеномучениче Јоаникије, учио си их да сљедују Христу и називао си их својом најмањом браћом, ублажавао си ратне страхоте породицама и дјечи, која су својим лијепим а тужним очима гледала страдања ближњих.

Слава ... Свјетилен други:

Вијенац мучеништва сте понијели, храбри страдалници, клањамо се вашим светим моштима разасутим од Подгорице, преко Босне, Лијевча поља, Градишке до Камнишке Бистрице, са својим свештеницима и владиком ушли сте у рајска насеља; молимо вас да нас заступате пред престолом Свевишњега.

И сада ... Богородичан.

Све што дише нека хвали Господа ...*¹⁴

На Хвалите ...: стихире, глас 6:

Мученици Христови, прехвални Серафиме Светотројички, Јаглико Пивска, Бајо, Лука, Петре, Бранко, Гаврило и Никодиме Жупски, Петре Косоволушки и сви исповједници напаћене отаџбине, у одјећу сте се обукли побједоносну, славу сте задобили вјечну и причислили се броју праведних рода нашега; пошто имате смјелост пред Господом, молитe се за душе наше.

Мученици Христови, преблажени оци: Раде, Лазаре, Васо, Ново, Ристо, Варнаво Подлаштански, Теофане Косијеревски и сви други богознани, крвљу вашом осветили сте земљу којом сте прошли, сада живите на небесима, а ми на земљи цјеливамо свете ране ваше, од небраће нанесене; измолите опроштај наших гријехова.

Непобједиви мученици и пастири добри: Богдане, Павићу, Гојко, Станко, Саво, свештеноиноче Боривоје Ђелије Пиперске, при посљедњим урама клицали сте: „Са вјером у Бога, за краља и отаџбину“, вијенце сте побједили примили, а данас потомци полажу јелове гранчице из завичаја на гробове ваше, и радујући се празнују свети спомен ваш.

Гтојимо пред вашим незнатим гробовима, оци и пастири са народом својим пострадали, и клањамо се христоликом распећу вашем; посвуда су по долинама и брдима запада остале расијане свете кости свештених страдалника и народа свих црногорских племена и братстава, бокешких и старорашких породица; молимо се да свјетлост ваше вјере и невиног страдања освјетли душе ослабљених и помућених потомака. **Слава ...**

Ројујући крст сте понијели на раменима, вјере се пред безбожним мучитељима нисте одрекли, и по ријечима пјесника: „Нити писну Црногорчад млада, нити писну нити зубима шкрину, већ помену име Исусово, па се лако с душом раставише“, и „душе им на небу царују“; пошто имате смјелост пред Господом, молитe се за душе наше.

^{14*} Пс. 150,6.

И сада ... Богородичан, [глас исти].

Велико славословље.

Тропари. Слава ... **и** сада ... Богородичан, [глас исти.

НА ЛИТУРГИЈИ.

Служба свештеномученицима.]

Саставио: М. јеромонах.



